

ВИСОКА ПОСЛОВНО
ТЕХНИЧКА ШКОЛА
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
У УЖИЦУ

БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Књига 3

за студенте Високе пословно техничке школе
струковних студија у Ужицу

ПРАКТИКУМ (ПРИМЕЊЕНИ ДЕО)

Модул 3.0

Издавање ове публикације реализовано је у оквиру међународног пројекта:

TEMPUS JPHES 158781

Occupational safety and health – degree curricula and lifelong learning

Безбедност и здравље на раду – образовни програми и доживотно учење
који кроз ТЕМПУС програм финансира Европска унија.

Садржај публикације одражава само личне ставове аутора. Европска Комисија не може да буде одговорна за коришћење информација из ове публикације.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Издавач:

*Висока пословно техничка школа струковних студија
у Ужицу*

За издавача:

др Љубица Диковић, директор Школе

Одговорни уредник:

др Стјепан Панић

Рецензент

др Матија Сокола

Аутори:

Љиљана Трумбуловић Бујић

Јелена Маркићевић

Радмила Дробњак

Весна Васовић

Светлана Терзић

Стјепан Панић

Звонимир Букта

Милутин Р. Ђуричић

Милан М. Ђуричић

Дамњан Радосављевић

Драгољуб Дрндаревић

Припрема за штампу:

мр Биљана Ђуричић

Мирослав Драшковић

Насловна страна:

Мирослав Драшковић, ВПТШ Ужице

Штампа:

Штампарија „Графичар“, Ужице

Тираж:

500 примерака

ПРЕДГОВОР

Општи циљ система безбедности и здравља на раду (БЗР) у Републици Србији је да се за сваког радника препознају сви ризици на радном месту и у радној околини, на основу идентификованих опасности и штетности и у складу са систематизацијом радних места. Након идентификације и евалуације ризика, треба спровести одговарајуће мере: превентивне за спречавање ризика, корективне за елиминацију или смањење, као и континуалне мере за одржавање ризика на прихватљивом нивоу.

Образовање у овом виду се организује у склопу међународног пројекта Европске Уније TEMPUS - JPHE5 158781 под називом "Occupational safety and health – degree curricula and lifelong learning" односно „Безбедност и здравље на раду – развој курикулума и доживотно учење“, који се одвија од 2010. до 2012. године. Носилац пројекта је Висока Техничка Школа струковних студија у Новом Саду, а један од партнера на пројекту је Висока пословно техничка школа из Ужица. Аутори радова у овој публикацији су наставници високих школа из Ужица и Новог Сада.

Свеукупни циљ овог Практикума је да консолидује, прошири и продуби постојећа знања студената из области БЗР. Ова публикација, означена као књига 3, модул 3, садржи предавања из изабраних наставних предмета на циљане теме, условно говорећи стручне и практично применљиве. Дата предавања се баве специфичним аспектима БЗР у одређеним индустријским гранама и у неким производно-технолошким процесима, и биће одржана у оквиру појединих предмета на већини студијских програма ВПТШ (грађевински, заштита животне средине, производно машинство и менаџмент).

Поред тога, намера је да садржај књиге буде приступачан што ширем кругу читалаца, који не морају имати завидно знање предметних дисциплина. Овим предавањима желимо да допринесемо развоју система образовања из БЗР.

Захваљујемо се ауторима радова на преданом раду и труду, као и свима који су корисним примедбама и сугестијама допринели подизању квалитета ове публикације. Унапред се захваљујемо свим читаоцима који ће, исправкама евентуалних нејасноћа или сугестијама било које врсте, допринети унапређењу квалитета наредних издања.

Ужице, фебруар 2012.

Уредник
Стјепан Панић

САДРЖАЈ

Љиљана Трумбуловић Бујић, ВПТШ Ужице

**БЕЗБЕДНОСТ ПРИ ТРАНСПОРТУ ОПАСНИХ МАТЕРИЈА У
ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ 7**

Јелена Маркићевић, ВПТШ Ужице

**БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ
ПРИ ИЗВОЂЕЊУ МАШИНСКОГ ИСКОПА ЗЕМЉЕ
ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ 15**

Радмила Дробњак и Весна Васовић, ВПТШ Ужице

**ОСНОВНИ ЗАХТЕВИ ЗА БЕЗБЕДАН РАД ТРАКАСТИХ
ТРАНСПОРТЕРА 27**

Светлана Терзић, ВПТШ Ужице

**ОБЕСПЕЧЕНИЕ БЕЗОПАСНОСТИ РАБОЧИХ
СРЕДСТВАМИ ИНДИВИДУАЛНОЙ ЗАЩИТЫ И ИХ
ОЗНАКОМЛЕНИЕ СО ЗНАКАМИ БЕЗОПАСНОСТИ 33**

Стјепан Панић ВПТШ Ужице и Звонимир Букта ВТШ Нови Сад

**БЕЗБЕДНОСТИ МАШИНА АЛАТКИ ЗА ОБРАДУ СКИДАЊЕМ
СТРУГОТИНЕ 43**

Милутин Р. Буричић ВПТШ Ужице и Милан М. Буричић ФИМ Крушевац

**БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ У МЕТАЛСКОЈ
ИНДУСТРИЈИ ЗЛАТИБОРСКОГ ОКРУГА 50**

Дамњан Радосављевић, ВПТШ Ужице

**ОПАСНОСТИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЕНЕРГЕТСКИХ
ПОСТРОЈЕЊА 59**

Драгољуб Дрндаревић, Висока пословно-техничка школа Ужице

**ПРОЈЕКТОВАЊЕ ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА ЗА
БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ 70**

Драгољуб Дрндаревић, Висока пословно-техничка школа Ужице

**БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ СА РАЧУНАРСКИМ
СИСТЕМИМА УПРАВЉАЊА 79**